

A PÉNZVILÁG

GAZDASÁGPOLITIKAI-PÉNZÜGYI-TÁRSADALMI UJSÁG

XXII. év 7—8. sz. Egész évre 20 P

FŐSZERKESZTŐ
RÓNA LAJOS

Megjelenik szerdán

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 86. sz. • Telefon: József 322—95

A Jegybank és a kereskedelmi minisztérium vizsgálata indit egyes vállalatok ellen

A valutáris kérdés kezelését megszigorítják — A Goldberger-ügyben kellett volna példát statuálni
Nyilvánosságra kell hozni az újabb vizsgálatok eredményét

Értesülésünk szerint a *Jegybank*, illetve a *kereskedelmi minisztérium* a közelmúlt napokban több vállalat ellen, amelyeknek nemzetközi összeköttetések vannak, *bizalmas és előzetes vizsgálatot* indított annak megállapítása céljából, vajjon a devizák kezelése, illetve az internacionális elszámolások tekintetében nincs-e kifogásolni való?

Dr. Kenéz kereskedelmi miniszter igen helyesen és példaadóan úgy értelmezi a maga hivatását, hogy elő kell segítenie mindenképpen a pénzügyi kormányzat magas intencióit és evégből a közvetett, vagy közvetlen ellenőrzése alá tartozó vállalatoknál, részvény-

társaságoknál, ipari és kereskedelmi intézményeknél fokozott mértékben revideálni kívánja a fennálló törvények és rendeletek szigorú alkalmazását.

Sajnos, épp a *Goldberger-ügy* mostanáig való elhuzódása aggodalmat kelt az iránt, vajjon ez az indokolt és hasznos szigor a gyakorlatban is érvényesülhet-e. Éppen, mert olyan előkelő vállalat, mint a *Goldberger-gyár* volt az első, amelyet *fűlön kellett* fogni, ezért kellett volna különös erővel fellépni ellene. Ehelyett ez az ügy jelenlegi, ismeretlen stádiumában majdnem biztatóan hathatott volna, ha vállalatunk tulnyomó

része nem állna hozzáférhetetlen erkölcsi nívón.

A *Jegybank*, illetve a kereskedelmi minisztérium a megindított vizsgálatokat, *hir szerint, soronkívül le fogja folytatni* és ha bármilyen megtorolni valót tapasztalt, a revíziót *megfelelő szankciók fogják követni*. A legfontosabb, hogy a vizsgálat eredményei teljes nyilvánosságra kerüljenek, hogy egyfelől a közvélemény megnyugvással láthassa a felügyeleti hatóságok következetes eljárását, másfelől végleg megszűnjenek — ha voltak — azok a kilengések, amelyeknek gyanuja felmerült.

A Kereskedelmi Bank érdekes pere a Pesti Lloyd Társulat kölcsönkötvényei miatt

Száznegyvenezer pengőt követelt egy kötvénytulajdonos a banktól — Szabad volt-e a Lloyd-kötvényeket a legnagyobb koronaromlás idején kisorsolni?

A *Pesti Lloyd Társulat* 1907-ben és 1909-ben kölcsönkötvényeket bocsájtott ki, amellyel kapcsolatban a bankári teendőket a *Magyar Általános Hitelbank* és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* látták el. A kölcsön fedezetéül a *Lloyd Társulat ingatlanok* szolgált, amelyre a kölcsönösszeg erejéig a zálogjogot a két előkelő pénzintézet javára *be is kebelezték*. A kölcsön hosszulejárata volt és sorsolás útján volt törlesztendő. A sorsolási tervet hosszú időre elkészítették s mivel a pénzelhelyezési lehetőség *előnyösnek mutatkozott*, a kölcsönt az utolsó fillérig *lejegyezték*.

Az eredeti terv szerint a kötvények kisorsolásának még *most is tartania kellene*.

1923-ban, amikor az ingatlanok értéke nagymértékben emelkedett, a korona pedig egyre romlott, a *Pesti Lloyd Társulat* elhatározta, hogy *rendkívüli sorsolást tart*, amelyen az összes, még *be nem váltott kötvényeket kihúzzák*

és *névértéküket a kötvénytulajdonosok között fizetik*. Ezen elgondolás mellett a *Pesti Lloyd Társulat* összes, a kölcsönből még fennálló kötelezettségének *eleget tett volna*. A sorsolást meg is tartották és azokat

a *nyereményeket, amelyekért a kötvénytulajdonosok nem jelentkeztek, a Lloyd Társulat bírói letétbe helyezte*,

egyidejűleg pedig a *Kereskedelmi Bankhoz fordult*, amelytől azt kérte, hogy a bekebelezett zálogjogok *törlesztésére adjon engedélyt*.

A bank a tehermentesítést *meg is engedte* s ezzel úgy látszott, hogy a dolog végleges *befejezést nyer*. Amikor azonban a valorizációs törvényt megalkották, kiderült, hogy azok a kötvénytulajdonosok, akik a kisorsolt papirokért nem jelentkeztek, *sehogy sincsenek azzal a megoldással kibékülve, hogy még a béke idején, aranykoronában nyújtott hozzájárulásukért pár fillér értékű papirkoronát vegyenek kézhez*. Az elégedetlenek közül többen *közös akcióra határozták el magukat* és úgy döntöttek, hogy

próbapert fognak a Pesti Lloyd Társulat ellen indítani, sőt fellépnek a Kereskedelmi Bank ellen is, amely nézetük szerint jogtalanul adta meg a Lloyd Társulatnak a törlési engedélyt.

Az első ilyen per, amelyet dr. Wellisch Zsigmondné *140.000 pengő* erejéig nyújtott be mindkét alperes ellen, most nyert befefejezést a kuria *Zsitvay-tanácsa* előtt.

A perben Wellischné arra az álláspontra helyezkedett, hogy a *Lloyd Társulatnak nem volt jogában a még ki nem sorsolt kötvényeket egyszerűen és éppen a legnagyobb koronaromlás idejében kisorsolni*, de ha ezt módjában is volt megtenni,

akkor sem szabadulhat meg kötelezettsége alól a névérték megfizetésével, hanem a kötvénybirtokosokat megfelelő átértékelés mellett kártalanítani köteles.

De ugyanez a kötelezettség terheli a *Kereskedelmi*

Bankot is, amely a kötvények tartalma szerint *elvéallta a kötvénytulajdonosok érdekeinek védelmét* és a bekebelezési engedélyt annakidején is azon az alapon kapta, hogy az intézet az összes kötvénytulajdonosok kijelölt *megbízottja* lesz s mint ilyen szerepel a tranzakció lebonyolításánál.

Wellischnének *600 darab kötvénye* volt, ezek mai értékben *140.000 pengőt* reprezentálnak, a letétbe helyezett összeg ezzel szemben olyan *csekély*, hogy róla *beszélni sem érdemes*. Ilyen aránytalan ellenszolgáltatással, — állította keresetében —, a vagyonos *Lloyd Társulat nem szabadulhat meg kötelezettségeitől és ezért a méltányosság azt kívánja, hogy a bíróság a kötvényeket értékelje át*.

A perben azután *nagy vita folyt* akörül, hogy *van-e valorizációnak helye?* A *Lloyd Társulat* és a *Kereskedelmi Bank* arra az álláspontra helyezkedett, hogy

ezek a kötvények közforgalom tárgyát képező értékpapírok, átértékelésük tehát a törvény értelmében ki van zárva.

De ha lenne is ilyen igény, — vitatták —, az *semmiesetre sem Wellischnét, hanem a Kereskedelmi Bankot* illeti meg, mert a kötvényben annakidején kikötötték és a feltételek között szerepel az, hogyha a *Lloyd Társulat* fizetési kötelezettségének *eleget nem tenne, a kötelezettség teljesítése iránt csupán a banknak van joga fellépni*.

A *Kereskedelmi Bank* viszont azzal érvelt,

hogy a kötvények névértékének birói letétbe helyezésével a Lloyd Társulat fizetési kötelezettségének eleget tett, a törlési engedélyt tehát az intézet nemcsak jogosítva, hanem kötelezve is volt kiszolgáltatni.

Az érdekes perben most hirdette ki a kuria határozatát, amellyel

Wellischné keresetét elutasította.

Az ítélet indokolása teljesen az alperesek álláspontjára helyezkedik és megállapítja, hogy a Lloyd Társulat kölcsönkötvényei közforgalmu értékpapírok voltak, amelyek átértékelését a törvény kizárja. De ha volna is ilyen igény, az a kötvényfeltételek értelmében nem a kötvénytulajdonosokat, hanem a Kereskedelmi Bankot illeti

meg, mert a behajtás jogát a kötvények kibocsátása alkalmával kifejezetten a bankra ruházták át. Mivel pedig a Lloyd Társulatnak jogában volt a rendkívüli sorsolást megtartani,

a névérték birói letétbe helyezésével eleget tett kötelezettségének,

sőt a rendes gondosságot is kifejtette akkor, amikor a sorsolás megejtéséről az érdekelteket a lapokban közzétett hirdetésekkel értesítette. A bíróság tehát nem látott semmiféle gondatlanságot, vagy hűtlenséget a Kereskedelmi Bank részéről fenforogni és ennek folytán természetesen kártérítést sem ítélt meg azért, mert az intézet a törlési engedélyt a Lloyd Társulatnak megadta.

V. J.

Hiába, jó üzlet a szürketaxi... Minden taxi szürke, a vezéré — kék

Az Autótaxi Budapesti Automobil Közlekedési Részvénytársaság most publikált mérlege meglepő szerénységgel 52.147 pengőben mutatja ki a „szürketaxi” néven ismert, egészen rendkívüli, monopolisztikus helyzetet élvező vállalat tiszta nyereségét, holott az előző esztendőben még 264.246 pengőt, 1929-ben pedig 352.714 pengőt mutatott ki. Ez az eredmény annál feltűnőbb, mert a pesti utcán szaladó, nagyrészt békebeli s ma már legfőljebb csak ócskavasnak értékesíthető járművek értékét a vállalat a tavaly kimutatott 6.401.324 pengővel szemben 6.452.735 pengőre becsülte fel a vállalat, sőt ingatlanait és berendezéseit is 11.000 pengővel többre taksálta. A nyereség nagymérvű csökkenése elsősorban egy új tétel, a 110.000 pengőt reprezentáló szavatossági tartalék beállításának, valamint az adósok közel kétfélmillió pengővel alacsonyabb

tételének tulajdonítható. Hogy azonban a mai rossz gazdasági viszonyok mellett se rossz üzlet az Autótaxi, azt bizonyítja, hogy az elért brutto nyereség 3.249.494 pengő volt, ami a tavalyi 4.008.627 pengőhöz arányítva elég respektábilis eredménynek mondható.

A mérleg publikálásával egyidejűleg a vállalat közlemény kiadását látta szükségesnek, amely arról számol be, hogy a részvénytársaság kocsijai kizárólag szürke színűek s így más színű (piros vagy kék) kocsik nem tartoznak a szürketaxi érdekcsoport-hoz. Érdekes esetlenség állunk szemben a színválság-nak, mert a vállalat egyik vezető és irányító egyénisége a megtévesztésig ugyanolyanszerű kocsin robog, amilyenek a kéktaxik. Vagy talán ez a kocsi se tartozik az érdekcsoport-hoz?...

Mi igaz a németországi házépítőszövetkezet-lázból?

Több ízben foglalkoztunk a különböző családi-házépítő-szövetkezettel, amelyek az utóbbi időben gombamódra elszaporodtak és a laikus közönséget hangzatos felirásokkal csábítják a belépésre, igérve fűt-fát és még egy saját házat is. A szövetkezetek prospektusaiban majdnem minden esetben hivatkozás történik Németországra, mint az építő-takarékok és szövetkezetek klasszikus földjére, ahol a lakosság javarésze már fölismerte a vállalkozók által hirdetett nemes és magasztos elvek fontosságát és seregestől tódul a szövetkezetek zászlaja alá. Hogy a közönség és az illetékes hatóságok tisztán lássanak, tájékoztatásul közöljük, hogy Németországban jelenleg valóban 311 építőszövetkezet működik, illetve van bejegyezve s éppen e feltűnő szaporaság miatt a német kormány indítatva érezte magát, hogy felülvizsgálta egy állami bizottsággal a takarékok és szövetkezetek teljes ügyvitelét és ezáltal megóvja a gyanutlan polgárokat attól,

hogy pénzükkel olyan kezéknél helyezték el, ahol az el fog sikkadni s ők a nagy garral behirdetett ellenértéknek soha még csak a színét se fogják látni. A vállalatok revíziója február elsején kezdődött meg s mert a bizottságok nagyon alapos munkát végeznek, eddig mindössze 13 szövetkezet üzleti könyveit és feljegyzéseit vizsgálták felül. A revízió lesújtó eredménnyel járt, amennyiben négy szövetkezet működését azonnali hatállyal betiltották, ötöt a csőd-eljárás megnyitására utasítottak és egyet fizetési moratórium nyújtásával szánálnak, vagyis az első-három hét eredményeként tizenhárom szövetkezet közül csak három bizonyult reálisnak. A revízió, ha ilyen tempóban halad csak tovább, két esztendőig is el fog tartani és mint az eddigi arányokból látható, a klasszikus példának felhozott németországi szövetkezetek háromnegyed részének elhullására fog vezetni.

Titkolódzik a Saját Otthon Építő-Szövetkezet

Legutóbbi számunkban beszámoltunk a Gutenberg mester nevére hallgató építőszövetkezet közgyűlésén tapasztalt furcsa dolgokról, s az ott hallottak után meglehetősen vegyes érzelmekkel indultunk el egy másik hasonló vállalkozás, a fővárosszerte ugyancsak lázas propagandát kifejtő „Saját Otthon Építő-Takarék-Szövetkezetnek” a hivatalos lapban annak rendje s módja szerint február 20-án délután 5 órára meghirdetett közgyűlésére. Meglepetve konstatáltuk azonban, hogy amíg Gutenbergéknél ember ember hátán tolongott, az a már tíz pengőket befizetett kisemberek családtagjaikkal és ismerőseikkel együtt vonultak fel az életükben bizonyára jelentős és ünnepi eseményt jelentő aktusra, addig a Saját Otthon vezetősége — bizonyára okulva Gutenbergék példáján — nem tartotta érdemesnek értesíteni a szövetkezet tagjait, akik valószínűleg nem előfizetői a Budapesti Közlönynek s így a jelzett időben egymagam bandukoltam fölfelé a Vilmos császár-ut 45. számú ház lépcsőjén.

A szövetkezetnek még az előszobaaajtaja is kulcsra volt bezárva. Az előszobában husz kabát és egy altiszt fogadnak.

- Itt van a közgyűlés? — kérdeztem.
- Csak az igazgatósági tag urak ülésnek.
- De hiszen közgyűlést hirdettek ma délutánra?
- Nem tudom, majd megkérdezem...

Bemegy és helyette egy jólszájolt fiatalember jön ki. Bemutatkozom, mire ezt mondja:

— Kérem, csak a szövetkezet tagjai vehetnek részt a közgyűlésen. A sajtó képviselőit nem engedjük be.

— De hiszen nyilvános közgyűlést hirdettek az urak. Azonkívül pedig itt nincs több husz embernél.

— Na, annál valamivel többen vagyunk — mosolyodik el.

Igy maradtam ki a Saját Otthon közgyűléséről. Csak az vigasztalt, hogy még a szövetkezet tagjait se hívták meg. Ami egyébként abban is lelheti magyarázatát, hogy a tagok létszáma az igazgatósággal együtt nem haladja meg a huszat. Csak azt nem értem, hogy miért mehetek be például akadálytalanul a Kereskedelmi Bank, vagy a MÁK közgyűlésére? Miért nincs titkolnivalója előttem és a sajtó képviselői előtt e vállalatok igazgatóságainak? És mit titkol a Saját Otthon? Mert a vállalat prospektusától senki sem okosodik meg, csak azt lehet megtudni belőle, hogy jogom van fizetni bis gromoboj és a házépítésre szolgáló kiutalás „szigoruan mennyiség-tani alapon, a sorrend alapjával szolgáló rangszám szerint történik.” Mi lehet az a rangszám? Talán erre a titokra derített volna világosságot a közgyűlés meghallgatása, mert szigoruan mennyiség-tani alapon még logaritmussal se bírom kiszámítani. (q.)

Feltámadt az ókori árucserébere

Angol posztóért magyar hátslovak, hizott mangalicák és kövér ökrök indulnak Londonba — A törökök sem kapnak devizát és dohányért, pamutért akarnak magyar lovat vásárolni

Az angol posztógyáraknak többmillió pengőt kitevő zárolt posztókövetelésük van a magyar posztókereskedőknél. Mint ismeretes, a devizakorlátozó rendelet tiltja a pengő kivitelét. Az angol posztógyárak hosszú hónapokig küldték az árut a magyar kereskedőknek anélkül, hogy ellenértékül egy fillért is láttak volna. Afelől egészen nyugodtak voltak, hogy magyarországi követeléseik teljes száz százalékgig biztosítva vannak. Mindazonáltal azzal a kéréssel fordultak magyarországi adósaikhoz, hogy mégis találjanak valami módot a fennálló követeléseik kiegyenlítésére. A magyar posztókereskedők megbízásából erre Fóti Ferenc posztónagykereskedő Angliába utazott, hogy a pengőtartozások mikénti kiegyenlítése dolgában személyes tárgyalásokat folytasson a hitelező posztógyárosokkal.

Fóti Ferenc londoni tárgyalásai igen érdekes és a mai fejletőre állított viszonyokra jellemző eredményekkel végződtek. Megállapodtak abban, hogy

a magyar posztókereskedők pengőtartozásaik ellenében tenyész- és hátslovakat, valamint hizottsertéseket, esetleg hízalt marhákat küldenek az angliai hitelezőknek.

Az angol élelmességre jellemző, hogy az egyelőre csak elvben szállítandó magyar lovakra máris akadnak vállalkozó cégek, melyek azokat nyomban tovább adják Belgium részére.

Fóti Ferenc londoni tárgyalásai során a többiek között az is bebizonyosodott, hogy a Nemzeti Bankok mindenütt egyformák az akadémikusokéban és az okvetetlenkedésekben. Az Angol Bank nehézségeket igyekezett gördíteni az érdekes árucserre-akció lebonyolítása elé és csak nehezen egyezett bele abba, hogy deviza helyett állatokat szállíthatnak a magyar posztókereskedők Angliába, azt azonban kikötötte, hogy csak olyan áruk szállításáról lehet szó, melyekből Magyarország eddig nem exportált Anglia részére.

Fóti Ferenc boldogan jött haza Budapestre, mert az angol posztógyárak magyarországi zárolt pengőkveteléseit kiegyenlítésére sikerült az angol érdekeltekkel elvi megállapítást létesíteni. Most már csak a Magyar Nemzeti Bank jóváhagyása és a lebonyolítás technikai munkája van hátra. Remélhető, hogy ennek már nem lesznek különösebb akadályai és nem sok idő múlva a magyar lovak, hizott mangalicák és kövér ökrök nyugodtan elindulhatnak a legendás Albion felé, hogy személyes megjelenésükkel eleget tegyenek a mai deviza-bonyodalmas idők furcsa követeléseinek.

★

A török hadsereg megbízottai már több ízben jártak Budapesten és a földmivélsügyi minisztériumban azt az ajánlatot tették, hogy

dohányért és pamutért hajlandók megfelelő értékű lovakat vásárolni Magyarországon.

A törököket is az Európa-szerte ismert, járványos devizabajok gyötrik. Vásárolnának szívesen készpénzért, de az ő Nemzeti Bankjuk is hűen követi az európai receptet: *importra nem ad devizát*. Így jöttek rá arra a gondolatra, hogy pénz helyett ők is áruval fizetnek. E célra nagymennyiségű különleges dohány és pamut áll rendelkezésükre. Jöminőségű hátslovakért egyelőre

huszonöt vagon különlegességi dohányt és ötven vagon pamutot ajánlottak fel

a magyar földmivélsügyi kormányának, amely a dohányt az állami dohányjövédéknek, a pamutot pedig a hazai textilgyáraknak ajánlotta fel. A földmivélsügyi minisztérium még nem kapott értesítést a dohányjövédéktől és a textilgyáraktól, hogy kell-e nekik a török áru. A dohányjövédék, az elterjedt hírek szerint, kifogásolja a felajánlott különlegességi dohány minőségét és most ezen a ponton vajudik a török-magyar árucserre kérdése.

★

A cseheket is a magyar lovak érdeklik. A cseh hadseregnek is szüksége volna néhány ezer darab jófajta, melegvérű remondalóra és megbízottait már el is küldte Budapestre, hogy tárgyaljanak a földmivélsügyi minisztériummal. Persze a nemzeti bankok közös európai receptje a cseheket is köti. Lóvásárlásra ők sem kapnak devizát. A Budapesten folytatott tárgyalások akörül forogtak, hogy

készpénz helyett mivel fizethetnének a csehek a magyar lovakért.

Felajánlottak sok mindent: sőt, papirost, ipari cikket, üvegárut, de egy sem volt olyan, amely a magyarországi érdekeknek konveniant volna. A tárgyalások tehát egyelőre abbamaradnak. Megvárják, amíg a magyar-cseh kereskedelmi szerződést sikerül nyélbe ütni és ennek keretében majd valahogyan megoldják a lóvásárlások problémáját is.

★

Irigyeljük az ókor emberét, akinek a maga ősi primitívességében nem voltak ilyen rettentően komplikált cserebereg-gondjai.

A Fenyves-áruház reklámszédelgését súlyos szavakkal bélyegezte meg a törvényszék

A jó erkölcsökbe és az üzleti tisztességbe ütközőnek találta a bíróság a Fenyves Dezső rt. eljárását

Bírói ítéletben ritkán előforduló súlyos szavakkal bélyegezte meg Biba Ferenc dr. törvényszéki bíró a főváros egyik legnagyobb kereskedői cégét, a Fenyves Dezső Részvénytársaságot. A jelenleg kényszeregyeségi eljárás alatt álló Fenyves-áruház a múlt év őszén tömegével indította a kereseteket a budapesti kereskedők ellen. Mindegyiket a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütköző vétséggel vádolta és a legsúlyosabb ítéleteket kérte ellenük. Amelyik kereskedő vásznat hirdetett és elmaradt mellőle a pamutvászon megjelölés, vagy a selyemharisnya mellől, hogy az műselyem, az menten „szédelgő feldicsérés“-t követett el Fenyves szerint. Főként azonban

azokat a kereskedőket jelentette fel, akik a Fenyves-áruház tisztességtelen versenye és reklámszédelgése miatt a bírósághoz fordultak és akiknek igaza a bíróság előtt ki is derült.

Fenyvesék többek között följelentést tettek tisztességtelen verseny címén Bosnyák Izsó, a Király-utcai Gólya-áruház tulajdonosa ellen is. Azt mondták, hogy a Gólya-áruház női selyemharisnyát hirdet 1 pengő 75 filléres árban, valójában azonban reklámszédelgést követett el Bosnyák, mert a Fenyvesék agent provocateur-je által vásárolt 1 pengő 75 filléres harisnyák selymet egyáltalában nem tartalmaznak, tehát Bosnyák nem selyemből készült árut selyemként hirdetett.

Ez a kereset, mint a Fenyves által rövid néhány hét alatt több mint ötven budapesti kereskedő által ugyancsak tisztességtelen verseny miatt indított többi kereset is Biba Ferenc dr. törvényszéki bíróhoz került. Bosnyák Izsó a bíróság előtt tagadta, hogy ő női selyemharisnyát 1 pengő 75 filléres árban egyáltalában hirdetett és hogy műselyem árut selyem megjelöléssel adott el. Előadta, hogy ő volt az első a magyarországi kereskedők között, aki levonta annak a konzekvenciáját, hogy Németországban a Bemberg-Seide hirdetést tilalmasnak jelentették ki és azóta a hasonló árukat mint műselymet hirdette. Kérte azonban a kereset elutasítását azért is, mert

a Fenyves-cég az, aki krónikusan üzi a reklámszédelgést

és akit ettől az ismételt hozott eltúltó ítéletek sem riasztanak vissza, Fenyves komoly üzleti érdek nélkül tömegesen indít hasonló sablonos kereseteket budapesti kereskedők ellen, csupán abból a célból, hogy bosszantsa őket és elriassza attól, hogy az ő üzletszerűen üzött tisztességtelen versenyt üldözzék. Egyben viszontkeresetét támasztott Fenyves ellen az újsághirdetések útján elkövetett tisztességtelen verseny miatt. A tárgyaláson különben kiderült, hogy a Gólya-áruház nem hirdetett műselyem-árut selyemként, hanem azt a hirdetést, amelyre Fenyves utalt, a Király-utcai kereskedők együttesen tették közre, de nem tudta igazolni, hogy ebben a közzétételben Bosnyák Izsó is részt vett volna.

A bíróság végül

Fenyves keresetét elutasította,

Bosnyák Izsó viszontkeresetét pedig, amelyet a tárgyaláson a Fenyves-áruház ellen emelt, elkülönítette és abban tovább folytatja az eljárást. Az elutasító ítélet többek között a következőket mondja:

— A Fenyves-áruház keresete elutasítandó volt elsősorban azért, mert állításait nem bizonyította. Elutasítandó volt azért is, mert keresete az alább kifejtendőkhöz szerint komoly gazdasági célt nem szolgál és a joggal való visszaélés fogalma alá esik.

Megállapította a törvényszék, hogy Fenyvesék ellen reklámszédelgés miatt ismételt hoztak marasztaló ítéletet,

így többek között, noha eltúltották annak a hirdetésétől, hogy 2 darab áru helyett 3 darabot szolgáltat ki, tovább folytatta újsághirdetéseiben a reklámnak ezt a módját. Egy másik alkalommal feltűnő nagy betűkkel hirdette, hogy Várház-köruti fióküzlete megszűnik, egy hónap múlva pedig azt az újabb reklámot alkalmazta, hogy továbbra is olcsón lehet vásárolni Várház-köruti üzletében, mert az nem szűnik meg.

Szent Lukács Gyógyfürdő a reumás betegek évszázados gyógyhelye

A bíróságnak hivatalos tudomása van arról, hogy Fenyves ellen tisztességtelen verseny miatt másfél év lefolyása alatt nyolc marasztaló ítéletet hoztak.

Igy a legutóbbi időben is öles betűkkel hirdette, hogy százezer pár cipőt árusít ki. Ennek a hirdetésnek a valótlanágát azután a bíróság előtt ismerte be és éppen e kényszerű beismerése alapján tiltotta őt el a bíróság a további hirdetésétől.

— Az a körülmény, hogy valaki ellen üzleti tisztességbe ütköző cselekmény miatt marasztaló ítéletet hozott a bíróság, még nem fosztja meg az illetőt attól a joggal, hogy versenytársai ellen hasonló cselekmény miatt fellépessen.

A törvényszék azonban az üzleti tisztességbe és a jó erkölcsökbe ütközőnek találta, hogy éppen az a Fenyves-cég, amelyik hirdetéseivel sorozatosan követi el az üzleti tisztességbe ütköző cselekményeket és amely valósággal reáknyszeríti versenytársait arra, hogy hasonló eszközökkel éljenek, ha nem akarnak a versenyben lemaradni, purifikátorként lépjen fel és tömegesen indítsa kereseteket budapesti kereskedők ellen

olyan módon, hogy agent provocateur-jeivel állandóan ellenőriztetni azokat és minden figyelmeztetés vagy felszólítás nélkül blankettáris kereseteket ad be ellenük. A törvényszék megállapítja, hogy a Fenyves-cég körülbelül egy hónap leforgása alatt 37 pert és 31 ideiglenes intézkedés iránti eljárást indított tisztességtelen verseny abbahagyása iránt azon az alapon, hogy egyes kereskedők kirakatában, illetve árjegyzékében selyem-, illetve vászon-megjelöléssel műselyem, illetve pamutvásznak szerepeltek, de ezenkívül még további pereket is indított.

— A törvényszék jogi álláspontja szerint az a Fenyves-áruház, amely az ellene hozott marasztaló ítéletek ellenére kitarotán és oly mértékben üzi a reklámszédelgést, hogy valósággal elárasztja a lapokat szédelgő hirdetéseivel, visszaél a versenytársainak törvényben biztosított jogával akkor, amidőn tömegesen indít megtorló pereket sokkal esékélyebb jelentőségű cselekmények miatt azok ellen a versenytársai ellen, akik a Fővárosi Kereskedők Egyesületében, vagy egyébként fel léptek az ő reklámszédelgése miatt.

Míg azonban a Fővárosi Kereskedők Egyesülete a kereset indítása előtt Fenyves Dezső rt.-t minden alkalommal előzőleg figyelmeztette a reklámszédelgések abbahagyására, addig Fenyves semmiféle figyelmeztetést nem tartott szükségesnek, hanem rajtaütésszerűen indított egy hónap leforgása alatt 50 keresetet és 44 ideiglenes intézkedés iránti eljárást tisztességtelen verseny abbahagyása iránt.

— A királyi törvényszék fent felsorolt adatokkal bizonyítva látta, — fejeződik be a nagyérdemű ítélet, — hogy Fenyves nem komoly gazdasági érdekből, hanem versenytársának bosszantása, chicanirozása végett indította meg a kereseteket, a verseny-törvénynek azonban csak komoly gazdasági érdekek védelme lehet a célja, nem pedig a minden áron való perlekedés és

a joggal való visszaéléshez a bíróság segédkezet nem nyújthat.

A törvényszéknek ez a szigorú, de kétségtelenül igazságos ítélete a kereskedők körében nagy feltűnést és természetesen még nagyobb megnyugvást keltett.

A Nemzeti Bank devizakönnyítéseket tesz a Nemzetközi Vásár tartamára

A Budapesti Nemzetközi Vásár évről-évre megismétlődő, gyönyörű panorámája nemcsak új színpadokkal gazdagítja a főváros látványosságait, nemcsak az idegenforgalom fellendítésére van egészséges hatással, hanem impozáns seregszemléje a magyar ipar és kereskedelem alkotóképességének, élniakarásának, annak az elemmentáris erejű vitalitásnak, amelytől még a gazdasági depresszió csapásai se foszthatják meg. Széles körökben jogos aggályokat keltettek, a különböző gazdasági korlátozások azirányban, vajjon nem fognak-e gátoln hatni a vásár exteriörjére? A vásár ügybuzgó rendezőségétől nyert felvilágosításaink alapján mindenkit megnyugtathatunk: az idei Nemzetközi Vásár még színesebb, érdekesebb, látványosabb lesz, mint az előzőek, mert az izmosan fejlődő magyar ipar kihasználja azt a helyzeti előnyt, amit az importkorlátozás és a külfölddel szemben fennálló fizetési nehézségek révén szerzett és teljes fegyverzetben fog felvonulni.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ma már világszerte olyan fogalom, amely bátran mérhető össze akár a bécsi, vagy lipcei Messe jelentőségével is. Nagy- és kisiparunk egyaránt tudatában van annak, hogy külföldi szemmel nézve mit jelent egyre fejlődő és tökéletesedő iparunk és mert a jelenlegi valutaeltolódások folytán ez a világ legolcsóbb beszerzési piaca, kétségtelen, hogy az utazási kedvezményeket nemcsak a vidékiek, hanem a külföldiek is igénybe fogják venni és a vásár tartama alatt előzőnlük Budapestet.

A művészi rendezés ezuttal új feladatokat valószínűleg, amennyiben a pavilonok valamennyien az előtérben lesznek s így már a belépéskor lenyűgöző hatást gyakorolnak a látogatókra. Főként a vas- és gépipar, a textilipar és az élelmiszeripar fog kitenni magáért, de minden más szakma is nagy előkészületeket tesz az ünnepélyes megnyitásra.

Az igazgatóság, élén az agilis és a magyar ipar ügyét lelkesen képviselő Magyar Pál alelnökkel, ezuttal nemcsak az előkészítés munkájával van megterhelve, hanem az a súlyos és felelősségteljes feladat is reá hárul, hogy alapot találjon a vásáron kiállított termékeknek külföldön való elhelyezésére is. A Nemzeti Bankkal arról folynak a tárgyalások, hogy a vásár tartama alatt oldjanak fel bizonyos összeget exportvásárlás céljaira a zálogkövetelésekből s tegyenek bizonyos könnyítéseket a devizaszolgáltatás terén is. Kétségtelen, hogy hamarosan megtalálják a formulát, amely lehetővé teszi, hogy nemcsak szépségében, arányában, monumentalitásában, hanem az elért eredményekben is eseménye legyen a gazdasági életnek az idei Nemzetközi Vásár, gyár- és kéziiparunk diadalmas felvonulása.

A Budapesti Iparbank Rt. a kritikus gazdasági helyzet ellenére is kielégítő eredménnyel zárta az 1931-es üzletévről beszámoló mérlegét. Hesslein Ignác vezérigazgató mintaszerű és körültekintő vezetésének bizonyítéka a kimutatott 31.146 pengő tiszta nyereség. A betétállomány 1.998.900 pengő tesz ki, vagyis alig csökkent valamivel, ami a bizalom jelének legékesebb megnyilvánulása s hogy az intézet mily intenzíven elégitette ki főként kisemberekből álló ügyfeleinek jogos hiteligényeit, annak bizonyítéka a váltótárcának mitsem csökkent, 1.840.231 pengőre kitevő állománya. Az intézet anyagi erőit jellemzi, hogy visszleszámitolási hitelkeretét az általa folyósított kölcsönök változatlanúsága ellenére csökkentett mértékben vette igénybe. A mérleg adatai arra engednek következtetni, hogy a Budapesti Iparbank a krízist erőfogyatkozás nélkül, ügyfelei bizalmától övezve lálolta át és hatásosan mutatja a belső fejlődés és megerősödés jeleit.

Bizzák az OHE-re a kényszeregyességi eljárások lefolytatását, akkor nem fog elsikkadni a vagyoni fedezet!

Zsitvay igazságügyminiszter bejelentette a 33-as bizottság ülésén, hogy a kényszeregyességi eljárás lefolytatását rendelettel rendezni és szabályozni fogja. Egymást érik ebben a kérdésben az ankétek, hozzászólások és tiltakozások, a különböző érdekcsoportok különböző szempontokból bírálják a rendelettervezetet, ám a közvélemény tendenciájának megnyilvánulásából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az érdekeltek — tehát a hitelezők és adósok többsége — éppen a tervezet alapintenciójával szimpatizál legkevésbé, amely fokozottabb szerepet juttat az oly szomorú és oly gyakori aktusnál az ügyvédi karnak. Az igazságügyminiszter az ügyvédnymor enyhítését célozza tervezetével, ugyanakkor azonban olyan hangokat is hallottunk, amelyek e par excellence kereskedelmi jellegű folyamatból teljesen kikapcsolandóknak tartják az ügyvédeket, illetve csak a bíróság előtt való képviselő feladatát hagyják meg nekik. A tervezet ugyanis az eljárás körül fölmérülő díjakat az OHE szerveinek csökkentett, az ügyvédeknek pedig fokozott foglalkoztatásával akarja redukálni olyképpen, hogy a jövőben az OHE által felszámítható költségek a tiszta vagyoni fedezetnek legföljebb 2.5 százalékat tegyék ki és az egyeztető bíróság elnöke nem az OHE közege, hanem ügyvéd legyen, akinek költségeit — a Hitelevédő Egyesület díjainak terhére — a bíróság állapítja meg.

Nem tudjuk, mint fognak végződni az e tárgyban vívott csetepaték, annyi azonban bizonyos, hogy az OHE által felszámított költségek eddig is az aktíváknak egészen elenyésző részét tették csak ki és azok az egyesület tényleges költségeinek és kiadásainak fedezésére szolgáltak, ellenben az aktíváknak legalább 15—16 százaléka csordogált el a jogászai melléksatornákon és vonatott el a hitelezők elől. Az alábbiakban hiv képet kívánunk festeni a kényszeregyességi eljárás eddigi gyakorlatáról és azokról a speciális speiczetlikről, amelyek költségzsámlya címen sok adósnak és hitelezőnek egyaránt elvették már a kedvét attól, hogy a törvényes uton és keretek között keressék a kibontakozást.

Az igazságügyminiszterium az elmúlt évben rendelettel kötelezővé tette az OHE útján való egyeztetést abból a célból, hogy a bíróságok tehermentesítése mellett az adós és hitelező érdekeit is megvédje a költségek csökkentésével és az eljárás egyszerűsítésével. A kényszeregyességi ügyekben az első lépés tudvalevően a kényszeregyességi eljárás megindítását kérő kérvény benyújtása a kir. törvényszékhez. Ennél, valamint az eljárás további aktusainál is, az illetékeket és díjakat mindenkor az aktívum után számítják fel. Miután pedig az aktívák ennyire irányadók, a fizetési zavarokba kerülő kereskedő, vagy iparos, már az előzetes mérleg elkészítésénél is igyekszik minél kevesebb vagyont kimutatni, hogy a saját ügyvédje által benyújtandó kényszeregyességi kérvény bélyegköltése alacsonyabb legyen. Minden megkezdett ezer pengő aktiva után két pengő bélyeg jön a kérvényre, tehát egy középforgalmu kereskedést véve alapul, amelynek aktívái 50.000, passzívái pedig 100.000 pengőre rugnak, (a továbbiakban is ezt az összeget fogjuk példának felhozni, hogy teljesen tiszta képet alkothassunk az eljárás során felmerülő költségekről és kiadásokról) csak az eljárást megindító kérvény felbélyegzése 100 pengőbe kerül. Akkor még nem beszéltünk az ügyvéd díjazásáról s a kérvény benyújtását megelőző „értekezésekről.“ Minden további beadványért, amely pedig az eljárás során legalább négy-öt darab is van, minden megkezdett 1000 pengő után 1 pengő bélyeg ragasztandó fel. Hogy a bírósági illetékekkel egy kalap alatt végezzünk, megemlítjük, hogy az egyesség jóváhagyása elleni előterjesztés bélyegköltése a 1000 pengő 4 pengőbe kerül, a törvényszék tanácsa által hozott határozat felfolyamodása pedig ennek a duplájába.

A törvényszék vagyonfelügyelőt nevez ki, akinek költségeit az eljárás befejeztével végzéssel állapítja meg. Az első aktus az OHE előtt zajlik le, ahol is az összes hitelezők közbejöttével megtartott tárgyaláson igyekeznek alapot találni a kibontakozásra. Természetes, hogy a nagy személyzettel s szakértőkkel működő Országos Hitelevédő Egylet költségei is az aktívák, illetve most már a hitelezők terhére mennek. Az OHE 1—4%-ig terjedő költségmegtérítést számíthat fel, ami aszerint variálódik, hogy mennyire rugtak az aktívák és passzívák, sikerült-e magánegyességet létesíteni, vagy a törvényszéket is

foglalkoztatta az ügy és milyen kvótában részesedtek a hitelezők? Az egyességkötéssel járó illetékek is eléggé borsosak, mert félszázalékos az illeték, ha az egyesség az OHE előtt jött létre és 1 százalékos, ha a törvényszék előtt.

Most érkezünk csak el a kinevezett ügyvéd-vagyonfelügyelő javadalmazásához. A közelmúlt egy szomorú bünperéből tudhatjuk, hogy milyen busás jövedelmekkel jár a vagyonfelügyelői tisztségek betöltése, úgy hogy egy időben valóságos túlekedés folyt egy-egy lukratívnak ígérkező vagyonfelügyelőség elnyeréséért. Éppen azért az Ügyvédi Kamara interveniált is a polgári törvényszéknél, hogy a vagyonfelügyelősegeket elsősorban kevésbé foglalkoztatott, hadviselt és rokkant, vagy súlyos anyagi helyzetben tengődő tagjaikra bizzák az addigi rendszer helyett, amikor is egyszerűen alfabétikus sorrendben történtek a kirendelések. Ez év elején dr. Lukács Jenő, a budapesti törvényszék elnöke ankétre hívta meg az ügyvédi kamara delegátusait és a megbeszélés eredményeképpen ügyvédi katasztert fektettek fel, amelynek alapján történnék már most a vagyonfelügyelői kirendelések. A vagyonfelügyelő tudniillik a tényleges aktívák után 1—3 százalékos honoráriumban részesül, természetesen ezenkívül összes költségeit is megtérítik.

Ha nem sikerült az egyességet létrehozni és a vagyonfelügyelő csódtömeggondnokká avanszál, akkor már különleges tarifa állapítja meg a díjazását. Eljárásonkint van megszabva a honorárium, amelynek alsó határa ezer pengőn aluli ügyekben 32 pengő, 10.000 pengőig terjedő ügyekben 45 pengő, 50.000 pengőig terjedő ügyekben 75 pengő és 150.000 pengőig terjedő ügyekben 80 pengő. Természetes, hogy tisztára lelkiismeret és etika kérdése az „eljárások“ számának mikénti szabályozása.

A fizetési zavarokba került és 50.000 pengő aktívával rendelkező üzlet példájánál maradván, könnyen kiszámíthatjuk, hogy a kényszeregyességi eljárás megindítását kérő és legalább még két további, az esetleges ellentmondásokat tartalmazó kérvények beadása máris 200 pengőt emésztett fel. Vegyük ehhez az OHE költségeit, amelynek maximális összege 2000 pengő, az 500 pengős állami illetéket és a vagyonfelügyelő 1500 pengős honoráriumát s láthatjuk, hogy ezekkel a szerény, a gyakorlatban elő sem forduló és csak a legszükségesebb kiadásokat tartalmazó tételekkel az aktíváknak közel tíz százalékát vonták el a hitelezők elől. Hangsúlyozzuk, hogy ilyen feltűnően alacsony taksa a gyakorlatban nincs is, hiszen a különböző beadványok és eljárások, valamint nyomtatványok, körlevelek, felhívások és tárgyalások költségei tetemesen megdrágítják azt. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a megegyezés leggyakoribb formájaként a vagyonfelügyelő ugynevezett „egyeztető ügynököket“ küld ki, akik végigjárnak a hitelezőket s igyekeznek őket kapacitálni, hogy fogadják el az adós által felajánlott kvótát. Nem tulzunk tehát, ha azt állítjuk, hogy a kényszeregyességi eljárás költségei legalább is az aktívák husz százalékára rugnak, de éppen a Kereskedelmi és Iparkamara ez ügyben tartott ankétján hallottuk, hogy legtöbb esetben a vagyoni fedezetnek legföljebb 13 százaléka fordítható a hitelezők kiegyenlítésére, a többit felemészti a költségek.

Meg kell jegyeznünk, hogy a költségek csökkentésére irányuló akció az OHE részéről indult ki s az ügyvédek voltak azok, akik azt ellenezték. Annál nagyobb feltűnést keltett tehát a reformnak az a meglepő rendelkezése, hogy az OHE díjait redukálják, az ügyvédi költségek integritását azonban megőrzik, amellel pedig az OHE-től megvonják a hitelezőknek bármely fórum előtt való képviselőt, azt az ügyvédek hatáskörébe sorozzák, ügyvédek kezébe teszik le. Az egyeztető tárgyalásokon való elnöklés jogát ügyvédre bizzák a rendelet értelmében. S hogy az OHE demuniciója teljes legyen, már napvilágot látott az a rendelet, amely ugy intézkedik, hogy az OHE díjaiból tíz százalék ügyvédjóléti célokra fordíttassék.

Nem tartjuk lekicsinylendő problémának az ügyvédnymor kérdését, hiszen jól tudjuk, hogy a Budapesten bejegyzett 3500 ügyvéd közül számosan súlyos anyagi gondokkal küzdenek, de nem hiszünk, hogy ennek a szociális problémának a megoldását hatalmi szóval — a pénzüket kereső hitelezőkre lehetne háritani. Utóvégre is egy nélkülöző foglalkozási ág alimentálása kedvéért nem lehet megadóztatni az amugy is kihelyezett tőkéiknek csak töredékeit visszaváró hitelezőket, akiknek

megvan a maguk legális, államilag ellenőrzött és az ő érdekeiket képviselő szervük, az OHE. Ez a példásan működő intézmény az elébkerülő ügyek legalább 50 százalékában létrehozza a magánegyességet, úgyhogy a fizetési megakadások javarésze nem kerül a törvényszék elé s így egészen kézenfekvőnek és természetesnek tartanánk, ha az eljárás költségeinek csökkentését oly módon hajtánák végre, hogy az egész komplexumot az OHE hatáskörébe utalnák, a teljesen fölösleges és indokolatlanul bekapcsolódó ügyvédi kar mellőzésével. Az OHE énként vállalkozott arra, hogy maximálisan 2.5%-os költség mellett bonyolítja le ezentul az ügyeket, a szükséges jogi, könyv- és ingatlanszakértők rendelkezésére állanak, az elfoglaltságnak még csak az árnyékával se lehet meggyanusítani, hiszen a hitelezők érdekeinek megvédésén túlmenően az adós szempontjait is a legmesszebbmenően képviselik. Az OHE vezetőségének névsora, György Ernő igazgató személye garanciául szolgál arra, hogy a megállapított költségekben tul nem fognak elvonatni súlyos összegek a hitelezők és adósok elől, hogy azokat harmadik, közbeeső, teljesen érdektelen felek használják fel. Valósággal Kolumbustojásának tűnne fel a kényszeregyességi ügyek ilyen való lebonyolítása.

Az ügyvédnymor orvoslása bizonyára égető feladat, amely azonban egészen más fórumokhoz kell, hogy tartozzék. Ha a hitelezők érdekképviseletüknek tekintik és bizalmukkal tüntetik ki az OHE-t, akkor ennek a bizalomnak teljességében és spontánságában senkinek sincs oka kételkedni, még az igazságügyminiszterium tulbuzgó kodifikátorainak sem. Bizzák az OHE-re az egész aktus lebonyolítását és ezzel többet lendítenek az annyiszor hangoztatott „adósvédelem“ elvén is, mintha indifferens egyének részére adóztatják meg a mégis csak a legközelebből érdekelt feleket, az adósokat és hitelezőket.

Dr. Doroghi Ervin kritikája a részvényjogi reformról

Több ízben kifejezést adtunk alapos aggályainknak az igazságügyminisztériumban készülő részvényjogi novella-tervezettel szemben, amelynek németből fordított vaskalapos paragrafusai merően ellentétben állnak a magyar részvényjog és a kereskedelmi törvény szellemével, valamint a magyarországi részvényiársaságok strukturájával. Hogy nemcsak a közvetlenül érdekelt részvénytulajdonosok nem voltak megelégedve a tervezettel, hanem hivatalos helyről is észlelték annak fogyatékosságait és a viszonyoknak meg nem felelő intencióit, annak bizonyítéka, hogy Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter felkérte dr. Doroghi Ervin ügyvédet, a neves jogtudóst: kritizálja meg a tervezetet a kereskedelem szempontjából s tegye meg arra észrevételeit. Dr. Doroghi Ervin tanulmányának is beillő referátuma a nyomós érvek egész arzenálját vonultatja fel annak bizovnitására, hogy nem új részvényjogi novellára van szükség, csak a fennálló törvény egyes spáciumainak kitöltésére, illetve az írott törvény és az élő jogszokások összeegyeztetésére, ezen túlmenően azonban fölösleges és nem aktuális az idegen kaptafára készült és a kiforratlanság jegyét magán viselő minden egyéb intézkedés.

Sok olyan problémát vet viszont fel Doroghi Ervin alapos, mélyreható és a szerző hatalmas tudásáról tanuszkodó elaborátuma, amelyekkel a Zsitvay-féle tervezet nem is foglalkozik. Így például a részvényiársaságok alaptőkéjének minimális határát 300 ezer (teljesen helyijellegű vidéki vállalatoknál 100 ezer) pengőben kívánna megszabni és az alaptőke kiegészítésére 1934-ig adna haladékat a vállalatoknak. Ez esetben a kis részvényiársaságok alkalmat nyerének, hogy tőkeemelést helyett korlátolt felelősségű társaságokká alakuljanak át. A tervezet kiterjeszkedik a részvényesek jogának fokozottabb védelmére, valamint a mérlegvalódiság elvének fokozottabb mérvű megvalósítására is. A nagytudásu szerző kitér a kötelező könyvrevizióra is, amit a pénztintezeteknél a P. K. eszközöl, de ő kiterjesztendőnek tartja a P. K. hatásköre alá nem tartozó pénztintezetekre, valamint a biztosítási, vasuti, hajózási vállalatokra, közraktárakra is. A tervezet alapos és szakszerű boncolgatás tárgyává teszi az igazgatósági tagok és az ügyvezetők felelősségét és a büntetőjogi részben is erősen megkorrigálja a hivatalos tervezet sokszor drákói és nyilván tőkeellenes hangulat égíse alatt fogamzott szankcióit.

Mindent összegezve: Doroghi Ervin dr. munkája komoly studiumok alapján készült mű, amelynek értékét alaposan kívül főként felelősségteljeségében látjuk. A részvényjogi reform ürügye alatt készült tervezetek javarészt ugyanis éppen az a felelőtlenesség jellemezte, amely ab ovo ellenséggé látta és kezelte pénztintezeteinket és iparvállalatainkat és ehhez a felfogáshoz híven, antikapitalista és antimerkantilista szellemben szövegezte meg „reformgondolatait“. Dr. Doroghi Ervin munkája emelkedett, tisztult, a hazai tőke és a világpiac helyzetével tisztában lévő felfogás eredménye, amely megérdemli, hogy hivatalos helyen ne csak tudomásul vegyék, hanem akceptálják és a gyakorlatban is megvalósítsák az abban foglaltakat.

A városházi pártvezér urak tanulhatnak a Kereskedelmi Bank erkölcséből!

Vörös-fehér front a tejvállalatok szocializálására

Időnkint boszorkánytáncot lejt a pesti „közvélemény” a tej körül. Az utolsó két évben elég gyakoriak az akrobata-mutatványok, amelyek hol a termelőket akarják fölemelni, hol a tejvállalatokat legyűrni, mind a kettőt azonban megfelelő szusz nélkül, hiszen a középben van az igazság, ezt az igazságot pedig olyan nehéz megtalálni.

Legujabban a cucilisták vetették rá magukat a budapesti teje s egy derék és szorgalmas mesterlegényből lett cucilistavezér, bizonyos Büchler Józsi nevezetű, a főváros rendkívüli közgyűlésén *irtózatosan nekiszaladt a tejvállalatoknak*. Az ismert és rég elkopott cucilista szótár szerint tejkartelről beszélt, holott hát *tejkartel Budapesten nincs és nem is volt*. Számokkal dobálódzik, mint egykoron a költségvetési viták idején a nagy Wekerle Sándor, vagy Lukács László, de a kis Büchler számairól szakember egy perc alatt ki tudja mutatni, hogy *egy-től-egyig hamisak, önkényes halandzsázások*. Ha Büchler oly játszi könnyedséggel föl tudná építeni az árakat a termelőktől a rendkívül komplikált szállítási és kezelési költségeken keresztül a közvetlen fogyasztóig, akkor mindjárt beülhetne a Gerlei Lajos pozíciójába, aki pedig *évtizedek óta mestere ennek a szakmának és üzleti erkölcsé, tisztessége mindenestre felette áll apró politikusok hangulatkeltő handabandázásainak*.

Büchler ur, az éppen napjainkban végkép megbukott és lerombolás előtt álló községezés híve, községezési szerelné a főváros tejjelátását is. Ez érthető, hiszen a cucilisták programja a szocializálás, ami egyértelmű a bosevizálással.

Érthetetlen csak az, hogy a főváros demonstratív közgyűlésén Wolffék és Kozmák is, ha nem is egészen nyíltan, de lényegben *magukéba tették a tejjelátás szocializálásának kérdését*. Lehet, hogy csak taktikából, talán csak Gerlei ijesztésére, de ahogy mi Gerleit ismerjük, ő még az egyesült fehér és vörös front előtt sem lesz hajlandó kapitulálni.

A tejvállalatok milliós jövedelméről beszél Büchler,

aki pontosan kiszámította, hogy a „tejkartel” a főváros tejjelátásán *hány milliót keres évente*. Frankl Móric, ha élne, nem tudná ezt ilyen snájdigul kiszámítani. *A milliók csak úgy röpködnek az egykori derék mesterlegény szemei előtt s számaikat oly fanatizmussal képes csoportosítani, hogy elszédíti vele a polgári pártokat is*. Wolffék és Kozmák szintén *hisznek a milliókban* és halált kiáltanak a tejfejedelmek mammutjövödelmeire.

Ezzel szemben áll az a tény, hogy a vezető tejvállalat, a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.* már az 1930-ik évről *igen minimális üzleti hasznot* mutatott ki, amely *semmiféle arányban nincs a vállalatnál forgatott óriási tőkékkel s ezek kockázatával*, s az 1931. évben pedig, értesülésünk szerint, a mérleg még *roszabbul alakult* s nincs kizárva, hogy az áprilisban publikálandó zárszámadások már *vesztéseket fognak konstatálni*.

A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* érdekköréhez tartozik, a bankot a vállalatnál egyik érdemes igazgatósági tagja, *Stern Samu* m. kir. udvari tanácsos képviseli.

Anélkül, hogy Büchler urat és társait a számokkal való zsonglörködés útjára követni akarnánk, azt mindenestre megállapíthatjuk, *hogya a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik vállalata aránytalan csekély nyereséget, vagy pláne veszteséget mutat ki, akkor milliós nyereségek nincsenek*, legfeljebb Büchler urék fantáziájában. Mert a *Kereskedelmi Bank* mérlegképzési erkölcsé sokkal *magasabban áll* nemcsak Büchler urék, de még a tejjegyben az árral uszó Wolff és Kozma urék politikai erkölcsénél is. *Ezért jóállunk!*

Egyébként figyelmeztetjük a polgármester urat, ne üljön fel politikai hangulatkeltéseknek és ismert tárgyilagosságánál fogva *utasítsa vissza a legújabb községezési terv elszánt lovagjait*. A közvélemény mai hangulata mellett ugyanis ily demagógiát üzni vakmerőség és — szemérmelenség!

gerék természetesen a főügyészség határozatával nem tekintik a maguk részéről befejezettnek az ügyet.

Átveszik a vád képviselét

és mint magánvádlók folytatják tovább az eljárást Jósua Richárd és Schrecker Rudolf ellen.

Rosenberg Hermann halála

Munkaerejének, alkotóképességének, energiájának teljében ragadta el a kéréllhetetlen halál gurgjenováci Rosenberg Hermannt, a Nasicí ügyvezető elnökét, a faszakma világszerte ismert és megbecsült reprezentatív man-jét. Az a csapás, amely elvesztésével gazdasági életünket érte, szinte felmérhetetlen, mert a tudás, hozzáértés, szakavatottság és előrelátás olyan páratlan mértékben egyesültek ebben a kiváló főben, hatalmas koponyában, koncepciózus üzletemberben, hogy *Rosenberg Hermann* neve és egyénisége márkát jelentett az egész világon, tiszteletadásra kényszerítette a szakma prominensein kívül azokat is, akik a mindennapi élet forogatójából szemlélték Közép-Európa kétségtelenül legkvalitásosabb fa-kapacitásának gesztioit. Az a megfeszített munka, minden akadályt elsodró elán, hatalmas és töretlen energia, amellyel az annakidején inkább csak lokális jelentőségű vállalatból nem is egészen negyedszázad alatt kiépítette a gazdasági nagyhatalmat jelentő holdingot, az az óvatosság és előrelátás, amellyel sikerült elérnie, hogy *a Nasicí távol tartotta magát a konjunkturális idők csábító eshetőségeitől, de éppen ez a nobilis visszavonultság eredményezte, hogy nem is érezte meg a diszjunktura hullámveréseit és csorbítatlanul mentette át státusát és tekintélyét a mai nehéz időkbe is*, a világgazdaság héroszainak sorába állítják a megholdogult alakját.

Pedig *Rosenberg Hermann* nem volt a közszereplés embere, ritkán lehetett látni ugynevezett divatos helyeken, estélyeken, premiereken. Visszavonult életet élt, mindene a munka volt, egész életét a Nasicínak szentelte, apa nem szerethette jobban a gyermekét, mint amilyen gondnal, szeretettel csüngött ő vállalatának minden életnyilvánulásán. Neve fogalomvá vált és ha testi műveltségében kevesek előtt is nyilatkozott meg, de ő jelentette azt az egész, óriási apparátust, amelynek *szuverén ura, diktátora volt*. Éjt-napot egyesítő munkája közepette figyelemmel kísérte, számontartotta a legkisebb csavar, a legjelentéktelenebb rugó működését is. Ha gyakornokot vett fel, azt maga elé citálta, töviről-hegyire kikérdezte, hogy meggyőződjék képzettségéről, hajlamairól, megfelelőségéről, amint ha valamilyen telepen tartózkodott, megszólította munkásait, érdeklődött náluk, igyekezett kipuhatólni nemcsak véleményüket, hanem kívánságaikat, óhajaikat is. *A Nasicit annyira a maga képére formálta át, hogy közvetlen munkatársaiul, alvezéreiül, igazgatóiul csak olyanoikat választott, akik az ő iskoláját járták ki, az ő neveltjei, vállalatának tisztviselői voltak*. Így biztosította a szükséges harmonikus együttműködést, mert a holding valamennyi felelősségteljes állásban levő embere ismerte az elnök intencióit, puritán üzleti szellemét és adott helyzetben annak szem előtt való tartásával cselekedett és intézkedett. Amellett, hogy kisujjában volt a szakma minden csinja-binja, — úgy beszéltek róla, mint a keményfaszakma legelső szakértőjéről —, szinte kívülről, fejből tudott minden aprólékos adatot s oly bámulatosan pontos, kartotékba rendezett statisztikai kimutatásokat készített, hogy pillanatok alatt feleletet tudott adni bármelyik vállalat kapacitására, az ott lévő kitermelt készletekre, az üzem menetére, vezetésére vonatkozólag.

A munka hőse volt, aki azonban szabad óráiban szívesen hódolt a komoly muzsának is. Operaelőadásokon, hangversenyeken ott lehetett látni impozáns alakját, Nádor-utcai lakásában a holland festészet műremekeinek járhattak csodájára a műértők. A közgazdasági élet a grandiózus üzletembert és organizátort, tisztviselőt a humánus, megértő főnököt gyászolják benne.

Jósua Richárd ellen Weissbergerék mint magánvádlók tolytatják az eljárást

A főügyészség megváltoztatta korábbi álláspontját a hamistanuzási bűnperben

Jósua Richard, a Filtext vezérigazgatója ellen folyó bűnygyről már többször beszámolt *A Pénzvilág*. Megirtuk, hogy Jósua milyen körülmények között és milyen okokból tett följelentést a gyár külföldön tartózkodó igazgatója, *Weissberger Ferenc* és öccse, a Filtext volt vegyész, *Weissberger Zsigmond* ellen. Ezek a Jósua által tett bűnvádi feljelentések, mint ismeretes, *eredménytelenek maradtak*, mert igaz ugyan, hogy a külföldön tartózkodó Weissbergeréket a följelentés alapján letartóztatták, utóbb azonban

a budapesti büntetőtörvényszék jogerősen megszüntette ellenük az eljárást.

Weissberger Ferenc és Weissberger Zsigmond nem hagyták annyiban a dolgot, hanem az eljárás megszüntetésekor

hamis tanuzásra való rábírást címén följelentést tettek Jósua ellen

és hamis tanuzásért följelentették mindazokat, akik Jósua érveinek hatása alatt hamis tanuzalómást tettek ellenük. Hosszas nyomozás folyt ebben a hamistanuzási bűnperben és végül az akták a királyi ügyészségre kerültek. Az ügyészség, mint arról már beszámoltunk, megszüntette az eljárást,

a főügyészség azonban *Weissbergeréknek adott igazat és utasította a királyi ügyészséget, hogy készítsen vádiratot Jósua Richárd, a Filtext vezérigazgatója és Schrecker Rudolf, a Filtext ügyvezető igazgatója ellen hamis tanuzásra való rábírást címén*.

Mielőtt még ezek az iratok visszakerültek volna a királyi ügyészségre és a főügyészség utasítása alapján elkészítették volna a vádiratot, *egy részletkérdésre* pótnyomozást rendeltek el és az iratokat a főkapitányságra küldték. A rendőrségről újból visszaküldték az iratokat a pótnyomozás során fölvetett jegyzőkönyvekkel együtt a főügyészségre. Váratlan esemény történt azután az elmúlt napokban,

a főügyészség megváltoztatta korábbi álláspontját és helybenhagyta a királyi ügyészségnek azt a határozatát, amellyel Jósua és Schrecker ellen megszüntette az eljárást.

Utasította azonban a főügyészség a királyi ügyészséget, hogy Jósua unokatestvére, *Benveniste Richárd*, a Filtext ugyancsak spanyol származású igazgatója és *Löwy Ignác*, a Filtext volt tisztviselője ellen hasonló címen folyó bűnperben hozzon újabb érdemleges határozatot. Weissber-

Farkas Géza képviselő megdöbbentő adatai az ásvány- olajok megdrágításáról

Az agrárblokk elnöke nyilatkozik A Pénzvilágnak

Több ízben foglalkoztunk A Pénzvilág hasábjain az ásványolajkartel árdiktatúrájával, amely Magyarországon szinte elképzelhetetlen méreteket öltött és önkényesen, a világgiazi árak alakulásától függetlenül oktrojálja a fogyasztóközönségre termékeit. Az olajkartellel szemben lehetetlennek bizonyult eddig minden akció, mert külföldi eredetű termékekkel monopolizálják a piacot és ma már a valamikor kartelenkívülálló vállalatokat is beolvasztották. Antiszociális és túlzó árpolitikájuk éles kritikával találkozott a 33-as bizottság ülésén is, ahol *farkasfalvi Farkas Géza* országgyűlési képviselő, császári és királyi kamarás, az egységespárti agrárblokk elnöke *tette szavát a kartel garázdálkodását*. A felszólalást követő napon alkalmunk volt beszélgetést folytatni Farkas Gézával, aki a következő megdöbbentő adatokat bocsátotta A Pénzvilág munkatársának rendelkezésére:

— Ugy a 33-as bizottságban, mint az egységespárti agrárblokkjának értekezletén szövétem azt a gyászos körülményt, hogy a gazdaközönség, amely *legjobban érzi a gazdasági válság súlyát*, a kibontakozás érdekében hajlandó meghozni minden áldozatot, de az arányos teherviselés elvének szem előtt tartásával. Szembeszökő azonban az igazságtalanság egyrészt a nagytőke és a nagyipar, másrészt pedig a mezőgazdaság megterhelése körül, mert az agrártársadalmat aránytalanul súlyos terhek sújtják, a pusztulás szélén áll, ugyanakkor pedig az iparvállalatok — elsősorban a mezőgazdaság szükségleteit kielégítő iparvállalatok — mérlegeiből az derül ki, hogy a krízis ellenére is tekintélyes nyereségre tettek szert.

— Feltűnő és szemetszuró jelenség, hogy ugyanakkor, amidőn a kormány honorálta az agrárblokk aggodalmait a kényszerátársulási reform ellen és elejtette a törvénytervezetet,

felemelte az ásványolajtermékek után járó kincstári haszonrészeseledést,

holott már az előző árak mellett is egymásután állították le a gazdák mezőgazdasági gépeiket, mert még az üzembentartási költségeket sem bírták el. Az ásványolajat forgalombahozó vállalatok, illetve a kartel,

nem elégedtek meg azzal, hogy a métermázsánként 21 pengőt kitevő kincstári haszonrészeseledést egyszerűen hozzácsapták a kenőolajok árához és azt teljes egészében a fogyasztókra hárították át, hanem ezt az alkalmat újabb, óriási arányokban véghezvitt áremelésre használták fel.

Hangsúlyozni kívánom, hogy ezt a nagyarányú árdrágítást sem a világgiazi helyzet, sem valami külső befolyás nem indokolta, *az teljesen önkényes és motiválhatatlan volt*. Hogy csak néhány, a mezőgazdaság által különösen használt ásványolajtermék megdrágításával tegyem szemléltetővé ezt a nagyarányú, páratlanul álló drágítást, az alábbi tételeket sorolom fel, amelyekből megállapítható, hogy *egy hónapon belül mennyire tornászták fel az árakat a kartel irányítói*:

	Ára eddig	Ára most
	métermázsánként	
5-ös gépolaj	P 32.60	P 68.—
6-os gépolaj	P 33.60	P 69.—
8—10-es gépolaj	P 50.—	P 80.—
10—12-es gépolaj	P 55.—	P 86.—
280—290-es gőzekeolaj	P 93.—	P 180.—
310—320-as gőzekeolaj	P 105.—	P 185.—

— Mint ebből látható, *a drágítás horribilis arányú, mert*

az olcsóbb gépolajok több, mint 100 százalékkal, a drágább gépolajok és a magasabb kincstári haszonrészeseledéssel járó gőzekeolajok majdnem 100 százalékkal drágultak meg,

vagyis a kartel — a kincstári haszonrészeseledésnek a közönségre való áthárítása mellett — kereken ötven százalékkal többet profitál máról-holnapra. Sajnos, ez ellen nincsen appellátá, a mezőgazdaság tehetetlenül ki van szolgáltatva a mindenható kartelnek. És itt szövé kell tennem, hogy az árvizsgáló bizottság se felel meg hivatásának, abból az egyszerű okból, mert semminemű szankciója sincsen és mint hallom, az is megtörtént, hogy

egy vállalat még az üzleti könyveit se volt hajlandó bemutatni a bizottságnak,

amelynek mandátuma egyébként is csak azon *árcikkék* árának megvizsgálására és szabályozására vonatkozik, amelyek a devizakorlátozási rendelet életbelépte óta kerültek forgalomba.

— Természetes, hogy

az ásványolajkartel indokolatlan árdrágítását nem hagyjuk annyiban, továbbra is a napirenden tartjuk

s ha nem történne megfelelő intézkedés, *a Ház plénuma előtt is szövé fogjuk tenni*, hiszen nemcsak az agrártársadalmat, hanem a többi rétegeket is közvetlenül érinti az ásványolajtermékek árának ez a hallatlan, a piacon uralkodó tendenciával ellentétben álló emelése.

Adolfo Rossi, a Banca Commerciale Italiana központi igazgatója, igazgatósága és saját nevében is őszinte sajnálatának adott kifejezést, hogy dr. Éber Antal ur, a Banca Commerciale Italiana ismételt felkérése dacára sem volt hajlandó bejelentett elhatározásától elállni és intézete nevében köszönetének adott kifejezést a több mint egy évtized óta kifejtett kiváló tevékenységéért, amelynek elsősorban volt köszönhető az, hogy a két intézet közötti viszony mindvégig a legbensőségesebb maradt. Igazgatósága nevében arra kéri, hogy az intézetnél, amelynek alapítása dr. Éber Antal nevéhez fűződik, irányítói és tanácsadói tevékenységét tartsa változatlanul továbbra is fenn.

Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. javaslatára az igazgatóság dr. Éber Antalt az igazgatóság elnökévé, ezt követően dr. Éber Antal javaslatára dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. urat az igazgatóság tiszteletbeli elnökévé választotta meg.

Dr. Halmi Miklós vezérigazgató-helyettest az igazgatóság az intézet vezérigazgatójává választotta meg.

Feltűnően eredményes üzletéve volt a Gazdák Biztosító Szövetkezetének

A Láng József gazdasági főtanácsos, vezérigazgató céltudatos vezetése alatt álló s eredményes munkát végző *Gazdák Biztosító Szövetkezte* 1931. évi üzlet-eredményéről most készülő mérlegkimutatás adatai meggyőző erővel bizonyítják, hogy a mezőgazdasági biztosítás gondolata — hála az intézet nagy-sikerű és kiterjedő propagandájának — egyre szélesebb rétegeket hódít meg. Az intézet összdíjbevételé alig maradt néhány százezer pengővel az 1930. évi 8.5 millió pengős díjbevétel mögött, ez azonban nem az ügyfelek megfogakozásában, hanem abban leli magyarázatát, hogy a szövetkezet *a rizikóval járó üzletágakat leépítette*. A tűzbiztosítás terén a kárösszeg jelentősen kevesebb volt, mint az előző évben, míg az életágazat nagyarányú fejlődéséről tanuskodik. A szövetkezetnél az egész ügykezelésre kiható *racionalizálást* hajtottak végre, úgyhogy még tökéletesebben tehet eleget hivatásának, amellyel pedig az eszközölt intézkedések a közönség kényelmi szempontjait is szolgálják.

Saját tőkéinek csak 5.5 százalékát kereste meg a Nemzeti Hitelintézet

A *Nemzeti Hitelintézet* üzletéről beszámoló mérleg a dekadencia jeleit viseli magán, aminek oka az általános gazdasági krízisen kívül abban is keresendő, hogy a patronizáló *Katolikus Vallásalap* fokozatosan vonja ki betéteit az intézettől. 1929-ben a betétállomány 24 millió pengő volt, 1930-ban közel 19 millió pengő, ezidén pedig már csak 14 millió pengő. Ugyanilyen mértékben csökkent a váltótárca-állomány is, közel két milliárd pengővel, ellenben a betétek esésének természetes folyamánya volt a visszszámítási hitelkeretnek fokozott mértékben való kimerítése, amennyiben a mérleg a múltévi 5,627.852 pengővel szemben 7,987.036 pengőt mutat fel. Az elmúlt üzletévről 177.074 pengő tiszta nyereséget mutat ki a *Nemzeti Hitelintézet* (tavaly 233.509 pengő), ehhez azonban már hozzá van számítva a múlt évről 25.677 pengő összegben tartalékolt nyereségáthozat, úgyhogy az intézet saját tőkéjének mindössze 5.5 százalékat kereste meg. A már az előző esztendőben eszközölt leépítések (tisztviselők létszámának erőlyes csökkentése, valamint a szolnoki és esztergomi fiókok megszüntetése) után 1931-ben is erőteljesen redukálta kiadásait az intézet, amikor a fizetések és költségek tételét két év leforgásán belül *félmillió pengővel* redukálta. Az intézet dekadálásával kapcsolatban hire jár annak, hogy az *ügyvezetőségben hamarosan jelentős személyi változás következik be*.

A *Hungária Egyesült Gőzmalmok Rt.* e hó 27-én déli 12 órakor tartja évi rendes közgyűlést a *Hitelbank helyiségében*. A vállalat az 1931-es üzletévről 169.264 pengő tiszta nyereséget mutat ki, amellyel tartozásait 6,544.164 pengőről 4,924.633 pengőre csökkentette, aktívából pedig 200.000 pengő leírás eszközölt. A páratlanul jó eredmény *Weiner Samu* vezérigazgató nevéhez és tevékenységéhez fűződik.

Ideális mobilitás az Olasz Bank mérlegében

A Magyar Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága megállapította az 1931. évi mérleget, amelynek felállításánál irányadó szempontul az szerepelt, hogy a rendkívüli gazdasági viszonyok által indokolt belső tartalékolások eszközöltesse- nek. Ezen tartalékolások és a követeléseknél kimutatott 322.421.19 pengő összegű leírások után a tiszta nyereség 1,963.922.61 pengőt (1930-ban 2,931.115.63 pengőt) tesz ki. A bank mérlegében teljesen kifejezésre jut az évek óta rendszeresen követett az az üzleti politika, amely a *bank mobilitásának emelésére* és arra irányult, hogy a *kihelyezések rugalmassága* az állandó érdekelt-ségek leépítése és kihitelezések kellő megosztottsága által fokoztassék. Ennek a politikának eredményeként vált lehetségessé az, hogy a betét-állományban — az ország belső tőkeképződésé- nek elmaradása folytán — mutatkozó csökkenés, valamint a hitelezők között kimutatott külföldi hitelekre történt igen lényeges visszafizetések a *bank hitelének minden igénybevétele nélkül* voltak eszközölhetők.

A mérlegben kitüntetett takarékbetétek összege 41.7 millió pengőről 34.5 millió pengőre, a folyó- számlán és csekkszámán elhelyezett betétek összege pedig 39.1 millió pengőről 37.4 millió pengőre csökkent, a csökkenés nagyrésztben a vidéki fiókok betét-állományánál mutatkozik. A hitelezők tétele, amelyben az üzletfeleknek pengőben fennálló, nem betét- jellegű követelésein kívül a *bank összes külföldi rövidlejáratu tartozásai* és a külföldre továbbított vál-

tók, rembours-hitelek és intézvények összege bennfoglaltatik, 28.1 millió pengőről 12.9 millió pengőre, vagyis több mint 15 millió pengővel csökkent. A betétek címén kezelt összeg majdnem teljes egészében pénztárkészletben, bankári követelésekben és váltótárca-állományban volt elhelyezve. A bank értékpapirjai és érdekeltségei *lényegesen azon értékelés alatt vannak felvéve*, amelyet az ebben a tárgyban kibocsátott rendelet megszabott. A jelzálogkölcsonállománynak 44.7 millió pengőről 40.5 millió pengőre való csökkenése — amelynek megfelelőleg a bank által kibocsátott záloglevelek és kötvények összege is 33.6 millió pengőről 30.1 millió pengőre csökkent — az adós-felek által teljesített rendkívüli visszafizetések eredménye, amely egyttal kifejezésre juttatja a kölcsön-kihelyezések körül követett óvatosságot üzleti politikájának eredményeit. A vállalati nyugdíjpénztárnak a mérlegben kimutatott vagyona az előző évi 2,454.063.71 pengőről 2,866.571.29 pengőre, a régi nyugdíjasok nyugdíjtaraléka pedig 619.953.— pengőről 790.320.— pengőre emelkedett. Az igazgatóság a folyó hó 25-re egybehívott rendes közgyűlésnek azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereség- ből részvényenként 3 pengőt (1930-ra 5 pengő), vagyis a részvények névértéke után számítva 6% osztalék fizetessék.

A mérleg megállapítása után dr. Éber Antal bejelentette, hogy közéleti elfoglaltsága a vezérigazgatói tisztséggel járó fokozottabb teendőket ellátását már nem teszi lehetővé és ezért kéri, hogy az igazgatóság a most lejáró szerződés megújításától tekintsen el.

Szerdai Beszélgetés

Idősb Dr. Intím István h. vezérigazgató úrral

— Kedves Vezérigazgatóm, nyilván ön is, mint az egész közvélemény, megnyugvással látja azt az óriási erőfeszítést, amit báró Korányi Frigyes végez az állami költségvetés tudimenzionált részeinek visszafejlesztése érdekében. Bizonyára sok oldalról le fogják az új pénzügyminiszter kezét, hiszen az érthető is: az operáló kés minduntalan oly eleven husba vág, élő intézmények és eleven emberek husába, hogy csak rendkívül óvatossággal és körültekintéssel lehet eljárni.

— Tény az, hogy az 1932/33-as állami kiadásokat legalábbis 800 millióra redukálni kell, mégpedig most már kizárólag a kiadások csökkentésével, mert a bevételek többé nem fokozhatók. Nincs oly termelési ág, amely a mostaninál súlyosabb adókat elbirna, viszont a tőkének minden további megterhelése még inkább akadályozná az amugyis igen-igen nehézkes tökéleződést.

— Ha azonban az operáló késsel általában csinján kell bánni, a kiméletesség egyáltalában nem indokolt az állami üzemek területén, ahol a kénytelen mütét nemesak nagy veszteségek terhétől szabadítja meg az államkinestárt, hanem a közüzemi funkcióknak a magángazdaság kezére való átadása által erősíti a meglévő adóalanyokat és új adóalanyokat teremt. Itt nem volna helyénvaló az elérzékenyülés és akármilyen nehéz is ezeket a problémákat megoldani, a tervbevett tranzakciókat feltétlenül nyélbe kell ütni, még áldozatok árán is. Gondolunk itt elsősorban Diósgyőrré, a MÁV-gépgyár budapesti telepére, a Talbot-centráléra stb. Ha ezekkel az üzemekkel szemben a magántőke részéről a legesekélyebb érdeklődés is jelentkezik, ezt meg kell ragadni és mindent el kell követni, hogy a kombinációba vett tranzakciók létrejöjjenek. Szánálási műveleteknél áldozatot kell hozni, az nincs másképp, nem lehet fölülni a magas lóra, hanem szép elegánsan viselni kell a veszteségeket, nehogy még további veszteségek következzenek, mert akkor aztán hiába kapkodunk a fejünkhöz, akkor már késő.

— Kedves Vezérigazgatóm, bizonyára emlékszik, hogy A Pénzvilág volt az első, amely az osztalékkérdést a vitatkozások előterébe állította. Már az 1930. év válságos jelenségével kapcsolatban az volt az álláspontunk, hogy az osztalékpolitikában rendkívüli óvatossággal kell eljárni és sajnos, a bekövetkezett még súlyosabb idők tragikusan igazolták álláspontunk helyességét. Az 1931. év olyan krízist kavart föl, hogy most már vitakozni se kell s így egyszerűen csak helyeselni tudjuk egyes részvénytársaságoknak azt az elhatározását, hogy az 1931. évi eredményből nem fognak osztalékot fizetni. Ezt a politikát helyeselni kell a pénzügyi fronton is és nagy mértékben megnőne a bizalmunk egyes pénzügyi vezéreink bölcsessége iránt, ha félretéve az állszemermet, háttérbe állítva minden hiusági szempontot, az üzleti eredmény teljes összegének tartalékolása mellett határoznának.

— A nagy szénbányavállalatok még nem döntöttek osztalékuk nivója felől és a fantázia lázasan dolgozik és kombinál. Elsősorban is téves a laikusoknak az a következtetése, hogy a külföldi szénmennyiségek elmaradása folytán a hazai bányavállalatok óriási plusz-nyereségekhez jutottak, mert a konjunktúra eshetőségeit két körülmény nagymértékben gyöngítette. Elsősorban is az ipari üzemek leállításának, vagy csökkentésének processzusa még folyton tart és ezen a fronton a szénszükséglet egyre csökken, másfelől a magánexisztenciák nagy gazdasági válsága oly mértékben redukálta a háztartások szénfogyasztását, hogy konjunkturális kiaknázásról ezen a területen sem lehet beszélni. Ép ezért igazi szamaritanus eszelekedet volt Chorin Ferenc gesztusa, amellyel ezerhétszáz feleslegessé vált bányászti egylet visszatarított a munkahelyén s ezzel a vállalat részéről sok százezer pengőre rugó szociális áldozatot hozott. Sajnáljuk, hogy ez a „drága” gesztus nem részesült kellő méltánylásban a közvélemény részéről, pedig hát ez a gyönyörű eszelekedet igazán himnuszi érdeme. Mindenesetre a Munkaadók Központja nagyerdemű elnöke ismét bebizonyította, hogy a sokat

támadott kapitalizmus nem ágál, nem szájaskodik, hanem áldozatokat hoz.

— Szomorodott szívvel állapítjuk meg, hogy a fórumról nem akarnak eltűnni a nagy frázisok,

a hangulatkeltések, a gyűlöletsztítások és rágalmazások, amelyekkel hosszabb idők óta célszerűen vagy tudatlanul a kapitalizmust akarják aláaknázni és a kapitalizmus dolgozó, alkotó, roppant

felelősséget viselő tényezőit elkedvetleníteni. Mi számtalanszor fölemeltük szavunkat az olesó népszerűségárházasat e lelkiismeretlen hadjárata ellen s különösen az ellen tiltakoztunk, hogy hivatalos tényezők időnként úgy viselkedjenek, mintha ezekkel az áramlatokkal azonosítanák magukat. Az izgatások terén továbbra is előljár az eladósodott agrárfront, amely másokat akar felelőssé tenni azért, hogy adósságokat csinált és azokat most nem tudja megfizetni. Cól nix! ez gyönyörű s ma különösen divatos elv, de kérkedni talán még se lehet vele, dícsőségnek mégsem mondható. Aki az adósságát nem tudja megfizetni, az legalábbis maradjon eszében, de ne higye azt, hogy szuronyára tűzheti a cól nix-jelvényt s ezzel a szuronyal másokat ledöfhet. Több szerénységet és mértékletességet!

— A viszontlátásra!

RÁRÓ

Rottmannék fadiktaturája megszervezte az egész erdélyi piacot

Most tárgyal a csehokkal 16.500 vagon fa átvételéről

Minden lapot megelőzve, elsőnek közölte A Pénzvilág az Egyesült Tűzifabehozatali Rt. nagyarányu és a fogyasztóközönséget súlyos megadóztatásnak kitévő üzletpolitikáját, amelyet azóta a képviselőház plénuma előtt is szóváltott Kun Béla országgyűlési képviselő. Arról van szó tudvalevőleg — amint azt részletesen megírtuk — hogy a romániai fatermelők egy törpe minoritása a szakma reprezentánsai részvétele nélkül, kartelbe tömörült és eddig tisztázatlan befolyások és öszszeköttetések révén kieszközölte, hogy csak a kartel tagjainak részére adjon ki a román kormány kivételi engedélyt. Miután az exportot ekként sikerült monopolizálni, az import lebonyolítását a Tűzifabehozatali vette kézbe, amelynek első ténykedése az volt, hogy 11 pengővel megrágitotta a tűzifa vagonjának árát. Ebből az összegből állítólag vagononként 4 pengőt az erdészeti alap javára ad le a Tűzifabehozatali, de ha csak a tavaly importált kvantumot is tesszük számításunk alapjává, akkor is 420.000 pengőre rug a vállalatnak ezen a címen elért extra nyeresége.

A cikkünk megjelenése óta eltelt két hónap alatt nem az történt, amit az érdekeltek és a nagyközönség elvártak volna, hogy tudniillik a földművelésügyi minisztérium megvonta volna a Rottmann-Schreiber-érdektársaságtól a behozatali engedélyeket, hanem ellenkezőleg:

a romániai kartel úgy a román, mint a magyar kormány jóindulatának birtokában olyan hatalommá nőtte ki magát, hogy a romániai termelők prominensei, kezdve a Nasicin, kénytelenek voltak maguk is belépni az egyesülésbe,

ha csak nem akarták, hogy nyakukon maradjon a kitermelt fakészletük, holott karácsony előtt még hallani sem akartak arról, hogy akár csak egy asztalhoz is kelljen leülniök az aradi Schreiberrel.

Most aztán újabb, még az eddiginél is nagyobb szabású „császármetszésre” készül a Tűzifabehozatali. Ismeretes, hogy az augusztus havában megkötött cseh-szlovák-magyar kereskedelmi provizórium az év végéig 20.000 vagon csehországi fa és 29.000 magyarországi élősértés kölcsönös kiszállítását tette lehetővé. A nyomott piaci árak és a kereslet hiánya miatt azonban ennek a kontingensnek 1931 végéig csak elenyészően csekély részét sikerült leszállítani, mire az ideiglenes egyezményt február végéig meghosszabbították. A Tűzifabehozatali már a provizórium megkötésekor prémiumot ajánlott fel a cseh termelőknek, ha nem merítik ki az engedélyezett kontingenst s így az ő kizárólagos vadászterületük maradjon az ország. Most aztán döntő fordulat állott be. A provizórium öt nap múlva lejár, de a magyar gazdák csak 19.000 darab sertést, a cseh termelők pedig mindössze 3500 vagon tűzifát tudtak exportálni. A magyar kor-

mány azt ajánlotta a csehnek, hogy hosszabbítsák meg az egyezményt, amíg a kontingenst mindkét részről teljesen ki nem meritik. A cseh kormány e hét végén határoz ebben a kérdésben és döntését közölni fogja az érdekeltekkel. A Tűzifabehozatali azonban nem fenyegeti veszedelem erről az oldalról sem, mert egyik főmozgatója igazgatósági tagja annak a banknak, amely a magyar-cseh áruforgalomból származó kliring-követelések lebonyolítását és ellátását vállalta s

ezen az alapon máris megindultak a tárgyalások a felvidéki és csehországi fatermelőkkel a leszállítandó 16.500 vagon fának a Tűzifabehozatali útján való elhelyezéséről.

Rottmannék tehát minden oldalról biztosították magukat s a legteljesebb nyugalommal várják a fejleményeket. Most már igazán nem zavarja őket semmi, még az sem, ha a parlamentben akár naponta is szóváltanak kisedés üzleteiket.

A Magyar Általános Ingatlanbank nyilatkozata. A Magyar Általános Ingatlanbank a következő nyilatkozat közzétételét kérte: Az albertyfalvai telekvételről és építkezéseknél senkinek semmiféle proviziót nem adunk. Kiváló tisztelettel: Magyar Általános Ingatlanbank.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. G. Ugy hallom, hogy márciusban lesz hatvanéves. Ez alkalomból nagy áldomást rendez összes barátai részére. Bizony ez sok pénzbe fog kerülni, de aki ilyen fiatalon lépi át a hatvanadik esztendő és elindul a hetven felé (juj!) az bátran hozhat egy kis áldozatot. Egyébként igaza van önnök: a sors egész életén át kegyelte, amit különben korrektségével, kötelességtudásával és szívós munkaszeretettel meg is érdemelt. Sajnálnám, ha távollétem miatt nem vehetnék részt az ünnepségen.

In memoriam. A nagyszerű író több szinben játszik, politikáját rendszerint a napfény felé igazítja. Kérem, magyarázza a kommün kitörése napján szenedélyesen, hogy a bolsevizmus milyen vonzó világ-ezme. Mindenáron rá akart beszélni, hogy ezt higgyem is el neki. Idegeskedett, dohogott és topogott, mikor ellentmondtam. A Pannónia-beli fehér íróvácsorán az elsők között jelent meg és fentartás nélkül felesküdt az ugynevezett nemzeti és keresztény eszmére. Később ismét eltolódott, most a közepén igyekszik egyensúlyban tartani magát. A báró hír szerint nem ajándékba adta neki a villát, hanem csak jótállásával hozzásegítette.

Kispesti. Textil-fronton elmúlt csütörtökön nagy volt a sürgés-forgás. Különösen a kora reggeli órákban. Nem érti? Mi a manó!...

Egymillió pengő behajthatatlan kinnlevősége van a földmivelésügyi miniszteriumnak az állami baromfiakcióból

**A kamatmentes állami kölcsönrel támogatott baromtifarmok nagyrésze tönkrement
A parlament elé kerülnek az ominózus baromfiakció részletei**

A protekcionizált állami baromfitenyésztő akcióról sokat beszéltek annak idején a parlamentben és a sajtóban is szellőztették a dolgot. Öt évvel ezelőtt vetődött fel az ötlet a földmivelésügyi miniszterium valamelyik főkorifeusának agyában, hogy reorganizálni kellene a hazai tyúk- és kakastársadalmat, mert a baromfitenyésztés és az ósdi eszközökkel és a degenerált állománnyal rohamosan kezdi elveszíteni rentabilitását.

Az aggodalom nem volt alaptalan és az elgondolás is elég időszerűnek látszott, csak éppen

ahogyan megcsinálták, az esett súlyos kifogás alá.

A Rod Izland és Leghorn néven ismeretes baromfifajták meghonosítása kerekén négy és félmillió pengőjébe került az államkincstárnak. Ezt a rendelkezésre álló hatalmas összeget tízévi kamatmentes kölcsön formájában osztották szét az általuk érdemeseknek és megbízhatóknak tartott jelentkezők között. Az volt a kölcsön rendelkezése, hogy az igénybevevők kötelesek az előírt feltételek keretében baromfitenyésztő farmot létesíteni és ezen a réven a Leghorn és Rod Izland baromfifajták tenyésztését propagálni.

Azt is tudjuk, hogy a kamatmentes baromfikölcsönt igénybevevők nagyrészeinek bizony nem volt erre más érdeme, mint csupán az, hogy kitűnő összeköttetésekkel dicsekedhetett Mayer Jánoson vagy valamelyik más közelálló „nagyfejűn” keresztül azokhoz az urakhoz, akik a kamatmentes baromfikölcsön szétosztása fölött diszponáltak.

De még talán az se lett volna égbekiáltó nagy baj, hogy a finom kis kölcsönösszegek protekciósok kezéhez jutottak, ha

legalább értettek volna valamit a baromfitenyésztéshez.

De nem igen értettek és éppen itt kezdődött a baj. Az állami pénzeket létesített baromfifarmok nagyobb része az elmúlt évek során tönkrement anélkül, hogy a nemzeti ajándék gyanánt kapott kamatmentes kölcsönt vissza tudta volna fizetni az államkincstárnak.

Nem állítjuk éppen, hogy nem akarták visszafizetni. Lehet, hogy a jóakarát megvolt bennük, de fizetési kötelezettségeiknek mégsem tudtak eleget tenni, mert a Leghorn és Rod Izland tenyésztésével nem találták meg a számításukat. Azt sem állítjuk, hogy a földmivelésügyi miniszterium szakemberei nem iparkodtak kellő lelkiismerettel az államkincstár künnlevő kölcsönösszegeit behajtani. Bármennyire is iparkodtak, az eredmény azonban legfeljebb csak ötvenszázalékos volt, vagyis világosabban kifejezve:

a baromfitenyésztő farmok részére kiosztott kamatmentes állami kölcsönnek körülbelül csak a felét lehetett eddig behajtani,

a másik fele ellenben elveszett és talán örökre behajthatatlan marad.

Az is igaz, hogy a földmivelésügyi miniszterium illetékes szakférjai az állami baromfikölcsönök kiosztásánál, az előírt szabályoknak megfelelően ingatlanfedezetet igyekeztek biztosítani minden egyes kölcsönvevő farmtulajdonostól. A fedezett fenn is állott mindaddig, amíg a telekkönyvileg lekötött ingatlan (legtöbb esetben föld) meg bírta tartani az eredeti becsárát. Megtörtént azonban az előre nem látott katasztrófa: változás, hogy a föld ára néhány év alatt a felére vagy pláne egyharmadára szállt alá, úgyhogy ennek következtében a telekkönyvi bekebelezéssel biztosított fedezet nagyrésztben megsemmisült vagy legalábbis feltűnő mértékben devalválódott.

Tény az, hogy a kamatmentes állami pénzekkel dolgozó baromfitenyésztők nagyrésze képtelen fizetni. Árverést pedig a mostani borzalmas időkben a kincstár nem mer vezetni ellenük, mert attól tart, hogy a költségek szaporodása mellett az állam követelésének nagyrészt hivatalosan is behajthatatlannak kellene nyilvánítani, amiből semmiesetre sem származhatna valami nagy dicsőség azokra, akik annak idején a kamatmentes baromfikölcsönök kiosztása fölött diszponáltak.

Mindenképpen kellemetlen tehát a dolog. De

végre is egyszer már likvidálni kell az ügyet és meg kell állapítani hivatalosan is, hogy

az államkincstár mit remélhet a még künnlevő mintegy kétmillió pengőjéből?

A benfentesek véleménye szerint legjobb esetben ennek az összegnek feléről lehet már szó, mint olyanról, melynek behajthatósága nem egészen kétséges. Végeredményben

jó egymillió pengőre rug az az összeg, melyet dubióznak minősítve, le kell írni és egyszerűsmindenkorra törölni kell a követelések listájáról.

Egymillió pengő hatalmas összeg, még ha a Danaidák feneketlen hordójából merítették is. Százszorosan, ezerszeresen nagy összeg, ha tudjuk, hogy az adófizetők keservesen összeizzadt filléreiből tevődött össze.

Azt halljuk, hogy a földmivelésügyi miniszterium már megkezdte az állami milliókat sirató baromfiakció likvidálását. Minden a legnagyobb titokban megy. Adatokat nem bocsájtanak a

A Kuria védi a tapasztalatlan gazdákat Egy gépvásárlás bonyodalmai a bíróság előtt

A mezőgazdasági gépek eladásánál felburjánzott visszaélések megakadályozása céljából tudvalevőleg évekként ezelőtt, még a békében törvényt hoztak, amely szerint a megrendelés csak akkor érvényes, ha a vevő a rendelést a községi előljáróság előtt írja alá. A törvénynek ez a rendelkezése a gyakorlatban mindvégig érvényesült, az élet azonban most egy olyan kérdést vetett föl, amely eddig precedens nélkül állott. A dolog ugyanis úgy történt, hogy az egyik vidéki községben több gazdálkodó összeállott abból a célból, hogy cséplőgépet vegyenek. Megbízták egyikőjüket, hogy a megfelelő tárgyalásokat folytassa le.

Az eladó cég megbízottja meg is jelent a csoport vezetőjének lakásán, akivel megbeszélte a feltételeket, majd együttesen a községi előljáróságra mentek. Itt azonban nem találták a jegyzőt hivatalában, hanem csak az egyik irnokot, aki előtt a gazda aláírta a megrendelő jegyet és azután elment. Távozása után érkezett meg a jegyző, aki azután az okiraton látható aláírást az irnok bemondása alapján hitelesítette. Azután a csoport többi tagjai is aláírták, de csak a lakásukon, a megrendelő jegyet.

Utóbb a vevők megbánták a dolgot és értesítették a gépkereskedőt, hogy az ügylettől elállanak. A kereskedő azonban ragaszkodott a gép átvételéhez, annál is inkább, mert közben a szerződés alapján a vételárát az egyik vevő ingatlanára telekkönyvileg be is kebelezette.

A dolognak az lett a vége, hogy ez a gazda pert tett a gépkereskedő ellen folyamatba és arra kérte a bíróságot, hogy rendelje el a zálogjog törlését.

A perben a kereskedő arra hivatkozott, hogy az ügylet teljesen szabályosan jött létre, az aláírás a községhez tartozott, az a gazda, aki ott megjelent, valamennyi megbízottja volt és így az ügylet pusztán az ő aláírásával létrejött.

A perben tehát el kellett döntenie azt a kérdést, hogy: ha több vevő van, befejezettnek tekinthető-e a vétel akkor, ha a többiek megbízásából is csupán egyikük írja alá a megrendelést? Másrészt vita tárgya volt az is, hogy a községi jegyző eljárása szabályos volt-e?

A kuria Hutás-tanácsa most mondta ki ebben az ügyben az utolsó szót és ítéletével a bekebelezett zálogjog törlését rendelte el. Az ítélet indokolása szerint, ha többen társulnak valamilyen mezőgazdasági gép megvételére, az ügylet csak akkor jön érvényesre létre, ha valamennyien aláírják a megrendelést és ezt a feltételt nem pótolhatja az egyiknek, mint meghatalmazottnak közreműködése. Már ebből az okból is érvénytelen a meoállapodás, de érvénytelen azért is, mert a kuria felfogása szerint a hitelesítés nem történt megfelelően. A törvény a községi előljáróság közreműködését kívánja meg, ezt pedig a községi irnok nem hivatott képviselni.

nyilvánosság elé, ami a történetek után teljesen érthető is. Ezekkel igazán nem lehet eldicsekedni, ami azonban egyáltalán nem jelenti azt, mintha ehhez az ominózus üggyhöz a nyilvánosságnak semmi köze sem volna. Sőt nagyon is sok köze van, mert hiszen ha annak idején ki nem pattantak volna ezek a dolgok a nyilvánosság előtt, úgy Mayer János miniszter a nemzeti ajándék gyanánt kezelt állami baromfikölcsönöket talán még tovább is osztogatta volna. Ki tudja, hol állt volna meg.

Azt is halljuk, hogy az ominózus ügyben parlamenti interpelláció készül. A független kisgazdapárt egyik tagja a törvényhozás házában szándékozik felszólítani az új földmivelésügyi minisztert, hogy a szerencsétlenül indult és még szerencsétlenebbül végződött baromfikölcsön zárszámadását terjessze a Ház elé. Hadd lássa az ország, hogy milyen sorsra jutott a négy és félmillió pengő, amit Mayer János és vezérkara annak idején előkelő gesztussal a protekcionizált baromfiakció feneketlen kutjába dobott.

A törvény azért rendelkezik így, hogy a tapasztalatlan gazdákat, akik az üggyhöz rábeszélésének és kecsegtető ígéreteinek hatása alatt vannak, megvédje attól, hogy könnyelműen, rájuk nézve egzisztenciális fontosságú ügyletekbe bocsátkozzanak, amelynek következményeit szakavatott és tárgyilagos felvilágosítás nélkül rendszerint végig sem tudják gondolni. Nem elég tehát az, ha a községhez hitelesítik az aláírást, hanem az is szükséges, hogy a község vezetői részéről a gazdák megfelelő kioktatásban részesüljenek. Mivel ez az adott esetben elmaradt és a gazdákat senki sem világosította fel, a kuria ezen az alapon is érvénytelennek minősítette az ügyletet.

Az Országos Iparbank Rt. március 1-én tartja évi rendes közgyűlését. A zágrábi Jugoslavenska Banka és gróf Schönborn-Buchheim Károly érdeklőréhez tartozó intézet 49.879 pengőt keresett meg tisztán, vagyis saját tőkének 5 százalékát. A gondos vezetés, amely a bank mobilitásának megszilárdításában is megnyilvánult, Márkus Sándor ügyvezető-igazgató tevékenységének ékes tanujele.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Bíró Zsigmond udvari tanácsos, intézeti elnök elnöklete alatt tartott 92-ik évi rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy a 2.536.190 pengő tiszta nyereségből a különböző tartalékokra 450.000 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 120.000 pengő fordítassék, osztalékkul pedig részvényenként 8 pengő fizetessék azzal, hogy az osztalékiszárlványok e hónap 17-től kezdve kerüljenek beváltásra.

Az igazgatóságban az elmúlt évben megüresedett négy hely közül három került betöltésre és ezekre a közgyűlés egyhangulag Ivády Béla cs. és kir. kamarás, nyug. minisztert, gróf Klebelsberg Kunó v. b. t. l., nyug. minisztert és dr. Rudnyánszky Béla ügyvédet választotta meg. Ezenfelül újra megválasztásra került a régi 35 választmányi tag és új tagként Komáromy Frigyes, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak nyug. vezérigazgatója. Végül a közgyűlés Kürthy István javaslatára meleg köszönetet nyilvánított az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak, az ügyvezető-igazgatóknak és a tisztviselői karnak nehéz időkben kifejtett munkásságukért.

Az Első Budapesti Gőzmalom Rt. igazgatósága elhatározta, hogy ezévi rendes közgyűlését február 27-én fogja megtartani. A súlyos viszonyok dacára a vállalat mérlege csekély nyereséggel zárult, melyből azonban az igazgatóság osztalék fizetését nem javasolhatja.

A Csurgói Takarékpénztár Rt. e hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság beterjesztette az előző üzletéről szóló mérleget. Az intézet a kritikus helyzet ellenére is 26.002 pengő tiszta nyereséget mutat ki, amelynek javarésztét azonban a tartalékalapok gyarapítására fordítja, míg a részvényeseket 1 pengő osztalékban részesíti. A kielégítő eredmény Mayerhofer Ödön vezérigazgató szakavatott irányításának érdeme.

A szerkesztésért és kiadásért felel:

RÓNA BÉLA

Postatakarékpénztári csekk-számla: 5172.